

Brev fra rektor 2017-3:

Asymmetriske relasjoner og #metoo-kampanjen

metoo-kampanjens utgangspunkt er en ambisjon om å adressere uønsket seksuell oppmerksomhet, seksuell trakassering og seksuelle overgrep som oppstår i situasjoner hvor personer står i et asymmetrisk maktforhold til hverandre. Gjerne innen samme bransje, institusjon eller profesjonsfelt. Det er bra. Det er nødvendig. Og det er viktig å gjøre de som er utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, seksuell trakassering eller overgrep trygge på at det riktig å si ifra. Slikt sett er metoo-kampanjen nyttig.

Kunsthøgskolen i Oslo har nulltoleranse for uønsket seksuell oppmerksomhet og seksuell trakassering. Seksuelle overgrep er straffbart og er en politisak. Men Kunsthøgskolen er også en utdanningsinstitusjon hvor relasjonene mellom ansatte og studenter kanskje er mer komplisert i sin asymmetri enn hva tilfellet er i andre utdanningsinstitusjoner. For det første er mye av utdanningen avhengig av instruksjon og veiledning hvor man er fysisk nær hverandre, for det andre kan det henge igjen pedagogiske tradisjoner som dreier seg om å bryte ned for å bygge opp(!), for det tredje er lærerne (og gjestelærere) gjerne aktive i det profesjonelle feltet som studentene skal etablere seg i – noe som kan legge til rette for mange typer nettverksarbeid med uheldige sosiale og forretningsmessige relasjoner. Fagansvarlig for skuespillerutdanningen på teaterhøgskolen, Gianluca Lumiento, sa dette veldig bra i Klassekampen den 25. oktober: "Man må hele tida problematisere hvordan kunst lages og hvilke maktdynamikker som oppstår når man gjør det". Denne bevisstheten gjelder selvsagt ikke bare studenter, den gjelder lærere også.

På grunn av denne kompleksiteten er Kunsthøgskolen særlig opptatt av å sikre at det finnes gode systemer og rutiner både for avdekking av ukorrekte forhold men også for varsling dersom noe inntreffer. Igjen kan dette være krevende på Kunsthøgskolen - særlig for ofrene – fordi miljøene er relativt små og noen kan frykte represalier derom de sier ifra. Det betyr et større ansvar for skolen og dens ledelse. Det skal være trygt å si ifra!

Likevel er det viktigste å skape en undervisningskultur preget av gjensidig respekt mellom student og lærer, og nødvendig refleksjon om egen rolle i en asymmetrisk læringssituasjon. Det gjøres ikke gjennom vedtak, det gjøres gjennom bygging av forståelse og kultur. Det arbeidet må pågå hele tiden, det er den del av jobben så å si, og heldigvis tør jeg påstå at dette arbeidet har pågått på Kunsthøgskolen i mange år allerede. Men hvis metoo-kampanjen har hjulpet oss til å minne oss selv på denne jobben, så har kampanjen vært til hjelp.

Oslo 30. oktober 2017

Jørn Mortensen
rektor